

The Pasvolsky Family: on the Question of Biography

UDC 929 + 314.74 + 73

DOI: <https://doi.org/10.15421/1726126>**Posunko Olha**Ph.D., Assoc. Prof., <https://orcid.org/0000-0002-7250-9696>, olgaposunko70@gmail.com**Moldavanov Yevhen**MA in History and Archaeology, Independent Researcher, <https://orcid.org/0009-0005-9275-1251>,
moldavanoveugen@gmail.com*Oles Honchar Dnipro National University (Dnipro, Ukraine)*

Abstract.

Relevance. The history of emigration from Ukraine in the early 20th century typically focuses on national identity, often overlooking representatives of other ethnic groups who achieved significant global success. The figure of Leo Pasvolsky, a co-author of the UN Charter, is iconic in diplomacy; however, his family roots and the fates of his relatives have not yet been the subject of a comprehensive study. This topic is essential for filling gaps in the local history of Pavlohrad and verifying biographical data based on primary archival sources.

The purpose of the study aims to reconstruct the collective biography of the Pasvolsky family, determine their origins, clarify family composition and migration chronology, and analyze the social adaptation and professional realization of Leo Pasvolsky's siblings in the United States during the first half of the 20th century.

Results. Based on metrical books and revision records, the family's migration path was established for the first time to Pavlohrad. The birth date of the head of the family, Mikhail Pasvolsky, was verified, resolving discrepancies in foreign sources. The career paths of eight children were analyzed, highlighting their achievements in publishing, music (Klara Pasvolskaya), science (Elena Pasvolskaya), aircraft construction (through Flora Pasvolskaya's connection with M. Stroukoff), and military engineering (Valentin Pasvolsky). The study proves the family's integration into the US intellectual elite and their influence on various aspects of life in their new homeland.

Conclusions. The research confirms that the Pasvolsky family serves as an example of successful immigration, where a combination of traditional background and Western education led to high social status. The family's collective potential provided the foundation for Leo Pasvolsky's career. These findings expand the understanding of the role of emigrants from Ukraine in shaping the post-war global architecture and offer new approaches to studying diaspora history.

Keywords: Emigration to the United States, Jewish communities in the Katerynoslav region, Leo Pasvolsky, Pavlohrad, biographical studies

Родина Пасвольських: до питання біографістики

Посунько Ольга, Молдаванов Євген*Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Дніпро, Україна)*

Анотація

Актуальність. Історія еміграції з України початку ХХ ст. зазвичай фокусується на національній ідентичності, залишаючи поза увагою представників інших етносів, які досягли значних здобутків. Постать Лео Пасвольського, співавтору Статуту ООН, є знаковою, проте його родинне коріння та долі близьких досі не були об'єктом цілісного дослідження. Тема є важливою для заповнення лакун у локальній історії Павлограда та верифікації біографічних даних діячів на основі первинних архівних джерел.

Метою дослідження є реконструкція колективної біографії родини Пасвольських, з'ясування їхнього походження, уточнення складу сім'ї, хронології міграції та аналіз соціальної адаптації братів і сестер Лео Пасвольського в США у першій половині ХХ ст.

Результати. На основі метричних книг та матеріалів ревізій вперше встановлено міграційний шлях родини: від м. Люцин до колонії Новозлатопіль і згодом до Павлограда. Верифіковано дату народження глави родини Михайла Пасвольського, що усуває розбіжності в іноземних джерелах. Проаналізовано шлях восьми дітей, які реалізувалися у видавничій справі, музиці (К. Пасвольська), науці (О. Пасвольська), авіабудуванні (зв'язок Ф. Пасвольської з М. Струковим) та військовій інженерії (В. Пасвольський). Доведено інтегрованість родини в інтелектуальні еліти США та їхній вплив на різні сфери життя нової батьківщини.

Висновки. Дослідження підтверджує, що родина Пасвольських є прикладом успішної імміграції, де поєднання традиційного досвіду та західної освіти забезпечило високий соціальний статус. Потенціал родини став базою для кар'єри Лео Пасвольського. Узагальнені факти розширюють уявлення про роль вихідців з України у формуванні повосенної архітектури світу та пропонують нові підходи до вивчення історії діаспори.

Ключові слова: еміграція до США, єврейські громади Катеринославщини, Лео Пасвольський, Павлоград, біографістика

Вступ.

Актуальність. Історія еміграції з українських земель на початку XX ст. в українській історіографії має свою специфіку. Інтерес викликали насамперед ті емігранти, які за межами батьківщини гуртувалися у земляцтва та демонстрували українську ідентичність. Натомість, українські території у складі двох імперій були місцем народження представників й інших національностей, які в українських містах та селах формували їх специфіку і колорит. Дослідження їх досвіду ще потребує інформації і джерел. І якщо долі значної частини «шукачів щастя» за океаном часто губилися у життєвому вирі, то окремим особам вдавалося зробити блискучу кар'єру і відбутися в нових умовах. І в їх біографіях не оминалося місце народження, яке пов'язане з територією сучасної України.

Такою знаковою постаттю став Лео (Лев) Михайлович Пасвольський (Pasvolsky Leo) (1893–1953), уродженець м. Павлограда Дніпропетровської області. Американський економіст, журналіст, доктор філософії, чиновник державного департаменту та спеціальний помічник 47-го та 48-го державних секретарів США, виконавчий директор післявоєнної програми міністерства закордонних справ та справ безпеки США, один із найбільш знакових авторів Статуту ООН.

Попри значний внесок Лео Пасвольського у міжнародну політику США, його життєвий шлях, а також долі членів його родини залишаються маловивченими у вітчизняній історіографії. Втім, нові можливості залучення джерел з іноземних архівів та бібліотек, дають сподівання на розширення дослідницького поля. Інтерес українських авторів до родини Пасвольських обумовлений насамперед завданнями регіоналістики та локальної історії, потребою вивчення історії єврейської громади м. Павлограда, яка майже відсутня в сучасній історії міста. Дослідження відкритих архівних матеріалів дозволяє простежити особливості імміграції родини Пасвольських до США, їх соціальну адаптацію на початку XX століття, кар'єрні досягнення членів сім'ї та їхній вплив на сфери, які вони обрали для власної реалізації.

Проблеми біографічних досліджень родини Пасвольських обумовлені і браком джерел стосовно інших членів родини, окрім Лео, і розпорошеністю інформації. Більшість архівних документів розкидані між різними установами (Національний архів США, бібліотека Конгресу, муніципальні архіви Нью-Йорку), що ускладнює систематизацію інформації. Тому дану статтю кваліфікуємо як розвідку у вказаному напрямку. Крім матеріалів, оприлюднених американськими архівами та бібліотеками, здійснено обстеження матеріалів Державного архіву Дніпропетровської області.

Мета дослідження полягає у цілісній

реконструкції колективної біографії родини Пасвольських – вихідців з Катеринославщини, з'ясування їхнього генеалогічного коріння та простеженні траєкторій їхньої соціальної адаптації та професійної реалізації в умовах імміграції до США на початку XX століття.

Аналіз попередніх публікацій. Дослідження життя та діяльності Лео (Лева) Пасвольського є досить обмеженими в українській історіографії, мають довідковий та популярний характер і пов'язані насамперед з його роллю у розробці проєкту діяльності ООН. Є певний інтерес з боку регіоналістики – Л. Пасвольському як уродженцю Дніпропетровщини присвячені низка публікацій у місцевій пресі, що узагальнено у статті кременівиці І. Голуб (2017). Також йдеться про перейменування однієї з вулиць Павлограда на честь Пасвольського та ініціативу містян щодо встановлення пам'ятного знаку чи пам'ятника. Інформація, представлена у вказаній статті, базується на загальних енциклопедичних даних і такого роду заміток чимало (Рижков, 2012; Шпак, 2018). Одна з останніх довідок про Л. Пасвольського опублікована нещодавно в «Енциклопедії політики і права» (Горбатенко & Мироненко, 2024, с. 525-526).

Грунтовний аналітичний характер мають розвідки зарубіжних авторів, які присвячені питанням створення ООН, історії дипломатії часів Другої Світової війни і проблем післявоєнного облаштування світу. Підкреслюється, що саме Л. Пасвольський розпочав підготовку концепції міжнародної організації ще у 1939 р., задовго до офіційних переговорів і був типовим «невидимим дипломатом», чия діяльність мала стратегічний, але непублічний характер (Holbrooke, 2003, с. 14). Стівен Шлезінгер, вивчаючи у Бібліотеці Конгресу документи про діяльність Пасвольського, зазначив, що останній виступав свого роду інтелектуальним центром у процесі розробки Статуту ООН, поєднуючи різні, концепції світового порядку (Schlesinger, 2003, с. 19). Його роль як радника державного секретаря США Корделла Голла (Cordell Hull) і згодом Едварда Стеттініуса (Edward Reilly Stettinius, Jr.) була вирішальною для формування післявоєнної системи міжнародної безпеки.

Багато хто за життя Пасвольського і дослідники згодом акцентували увагу на його походженні і місці народження, яке, мовляв, чимало пояснювало в діяльності цього непересічного чиновника. Гілад Бен-Нун стверджує, що Пасвольський уособлював тенденцію, коли юристи східноєвропейського єврейського походження суттєво вплинули на створення сучасної системи міжнародного права (Ben-Nun, 2021, с. 191). Політична обізнаність, аналітичне мислення та лінгвістичні навички зробили його незамінним у процесі формування нової світової правової архітектури.

Ім'я Л. Пасвольського зустрічається і у працях, де

аналізуються тенденції розвитку пануючої в США у вказаний період ідеології і його погляди оцінюють по різному. Як загальновідомий факт подається інформація про досить лояльне ставлення Пасвольського до лівих ідей у ранні роки і кардинальну зміну поглядів після більшовицького перевороту. Втім, і під час роботи в ООН зустрічаються дорікання у лояльному ставленні до СРСР (Трихрест, 1962, с. 251).

Пасвольський мав реноме і знавця далекосхідної політики Росії (його праця 1922 р. «Russia In The Far East»). Можливо, якісь впливи на формування уявлень політика справив чоловік сестри Олени – Іван Окунцов, роки життя якого до еміграції в США були пов'язані з Далеким Сходом. Відповідно, Лео став одним з американських фахівців, які розробляли стратегії для післявоєнної Японії з метою запобігання майбутнім конфліктам та забезпечення стабільного світу. Саме цьому присвячена монографія Рудольфа Янсенса (Janssens, 1995).

Ідеї та досвід Лео Пасвольського можуть нині викликати чергову хвилю інтересу у зв'язку із сучасною кризою ООН та її спроможності у вирішенні міжнародних конфліктів. Роберт Бейснер у своїй публікації підкреслює амбівалентне ставлення багатьох американських політиків до ООН. Д. Ачесон (Dean Gooderham Acheson), якого вважають одним із найвизначніших держсекретарів США, від самого початку бачив у цій організації не автономну силу, а лише інструмент, залежний від волі великих держав. Він відкрито зневажав рівноправність держав у Генеральній Асамблеї та скептично ставився до можливості міжнародної дипломатії вирішувати конфлікти через дискусії, а не через застосування сили. Пасвольський, навпаки, уособлював ідею багатосторонньої дипломатії та прагнув створити міжнародний порядок, заснований на принципах колективної безпеки. Відповідно, одні вважали його ключовим стратегом нової міжнародної системи, а інші – наївним ідеалістом, який, на думку таких скептиків, як Ачесон, привніс у політику США непотрібний елемент багатосторонності (Beisner, 2003, с. 27-31).

Пасвольський просував ідею лібералізації глобальної економіки, займався питаннями збереження торговельної свободи в межах післявоєнних валютно-фінансових домовленостей. Він контролював позицію Державного департаменту щодо МВФ (Acheson, 1987, с. 83). До речі, ця його діяльність та ідеї цікавлять і сучасних дослідників, що засвідчує стаття 2024 р. болгарського економіста М. Раєва (Raev, 2025). Отже, з наявних публікацій Лео Пасвольський постає як один із важливих інтелектуальних архітекторів післявоєнного світового порядку, чия ідеї про економічну відкритість, багатосторонню дипломатію та міжнародне планування заклали фундамент системи міжнародних відносин другої половини ХХ ст.

При наявності робіт, присвячених професійній діяльності Лео Пасвольського, про історію його родини говориться побіжно. Традиційно зазначають, що батьківська родина покинула межі Російської імперії у 1905 р., рятуючись від хвилі антисемейських погромів (Горбатенко & Мироненко, 2024, с. 525). Та про саму родину і обставини їх життя на новій батьківщині відомо мало. Тож у даній розвідці, на основі доступних для біографічного дослідження джерел, буде здійснена спроба узагальнення основних біографічних відомостей його батьківської родини.

Результати дослідження.

Згідно зі списком імміграційної служби США щодо іноземних пасажирів, родина Пасвольських відбула на океанському лайнері «Lucania» 20 липня 1905 р. з порту Ліверпуля та прибула 05 серпня до пункту прийому іммігрантів Нью-Йорка на острів Еліс, що в гирлі річки Гудзон (U.S. Immigration and Naturalization Service, 1905).

На берег острова ступило подружжя Пасвольських зі 140 доларами у кишені: Михайло Лейбович і Марія Іллівна, а також їх восьмеро дітей: Олена, Ганна, Клара, Флора (Лариса), Лео, Ілля, Валентин та Рудольф.

Записи про народження усіх дітей цієї родини наявні у метричних книгах Петропавлівки і Павлограда Катеринославської губернії. Метричні книги єврейської громади Павлограда збереглися лише за 33 роки – з 1876 по 1918 рр. Про осіб з прізвищем «Пасвольські» за період з 1878 по 1906 рр. є 23 актових записи, 10 з них стосуються безпосередньо родини, яка нас цікавить. Також із трьох фіксацій у метричних книгах Петропавлівки є запис 1885 р. про народження старшої доньки в родині, інші ж два, вірогідно, про родичів по бічних лініях. Крім цієї сімейної пари є реєстрації життєвих подій інших Пасвольських. У більшості випадків вказано соціальний стан (міщанин) та місце проживання (Павлоград).

Єврейська громада у Павлограді з'являється не раніше 01 січня 1792 року (ПСЗ, 1791, №17006), її члени були вихідцями з територій сучасних Латвії, Литви, Білорусі, України, тобто з усієї смуги осілості. Вірогідно, що прізвище родини Пасвольських вказує на походження з міста Пасволь, тепер Пасваліс / Pasvalys, Паневежський повіт, Литва. Це одне з класичних «міграційних» прізвищ, які закріплювали місце походження: Пасволь – Пасвольський, Вітебськ – Вітебський і т. п. Проте нові архівні знахідки дозволяють простежити безпосередній міграційний шлях родини перед оселенням на Катеринославщині. Згідно з даними 10-ї народної ревізії від 26 травня 1858 р., родина прибула до єврейської колонії Новозлатопіль Олександрівського повіту ще у 1846 році з міста Люцин Вітебської губернії (нині Лудза, Латвія). Головою родини на той час був дід майбутнього дипломата – Хацкель-

Лейба Пасвольський (1827–1858), який мешкав тут із дружиною Добою Шоломівною (нар. 1819) (Ревизские сказки..., арк. 46–46 зв.).

Михайло Лейбович (Ехіель Езикіль-Лейбов) Пасвольський – колишній землероб з колонії Новозлатополя, павлоградський міщанин, видавець та журналіст (Като, 1953). Народився, згідно з документами ревізії, у 1857 р. (у записі за травень 1858 р. вказано вік – 1 рік) (Ревизские сказки..., арк. 46–46 зв.). Це уточнення є принциповим, оскільки в пізніших американських документах та історіографії фігурували інші дати – 25.12.1860 або 08.01.1862 рр. Зокрема, у Національному архіві США (Вашингтон) знаходимо справу – анкету №55279 для отримання паспорта громадянина США, яка датується 19 квітнем 1915 р. Тут він зазначає свою дату народження – 08 січня 1862 р. (U.S. Immigration and Naturalization Service, 1915). Ймовірно, така розбіжність у 5 років була спричинена або втратою документів під час численних переїздів, або специфікою ведення обліку в імміграційних службах. Мав перший шлюб з Бейлою Берман (1858–1883), про що свідчить актовий запис метричної книги Павлограда від 19.09.1878 р. (Метрична книга..., 1878, арк. 29). Після її смерті, у 1884 році одружився вдруге, на Марії Гешелін. Актовий запис про другий шлюб на даний час не знайдено.

У 1910 р. М. Л. Пасвольський разом зі своїм майбутнім зятем І. К. Окунцовим в Нью-Йорку заснували газету «Русское слово» (Като, 1953). У заяві на отримання паспорта громадянина США, а саме у формі для натуралізованого громадянина 1915 р. він значиться як редактор (New Jersey Department of State, 1915), у 14-му федеральному переписі США від 1920 р. зазначений як видавець (U.S. Bureau of the Census, 1920). Михайло Пасвольський помер 31 січня 1934 р. у Лос-Анджелесі (California State Registrar, 1930–1939; Death records index (Vols. 26–28)).

Марія Іллівна Пасвольська (1860/1866–08.1924). Про неї більш детальної інформації не вдалося розшукати. Вірогідно, в США вона присвятила себе родині, була домогосподаркою. До того ж і прожила в новій батьківщині недовго (New Jersey State Department of Health, 1924).

Олена Пасвольська (Елнет) (12.08.1885–10.1973) (Метрична книга..., 1886–1887, арк. 67). 24 лютого 1908 р., вийшла заміж за журналіста та письменника Івана Кузьмича Окунцова (22.10.1874–19.04.1939) (New York City Department of Health, 1908). Окунцов був сином забайкальського козака, родом з с. Тонтой Шелопугінського району Забайкальського краю. Навчався у Благовіщенській духовній семінарії та в Казанській духовній академії, отримав звання кандидата богослов'я. Був інспектором міського училища у Благовіщенську, інспектором народних училищ в Амурській області. Клопотав про відкриття університету у Східному Сибіру.

У лютому 1906 р. за революційну діяльність

та редагування щоденної газети «Верхнеудинский Листок» засуджений військово-польовим судом до страти, що згодом замінили ув'язненням у одній з найсуворіших Акатуйській каторжній в'язниці. У серпні 1906 р. Окунцов втік з каторги до Японії, а звідти до США. Тут він разом з М. Л. Пасвольським заснував газету «Русское слово», яку редагував до 1917 р. (Като, 1953). Потім перейшов до анархістської газети «Рабочий и Крестьянин», після розгрому якої агентами А. Палмера (Alexander Mitchell Palmer) подався знову до Росії. У 1922 р. втік з Сибіру до Китаю, а звідти знову до США.

Вірогідно, десь після цієї втечі Олена Пасвольська розлучилася з Окунцовим. 18.11.1924 р. вона вдруге вийшла заміж за уродженця Києва – Ентоні Елнетта (Антон Олександрович Елніцького) (13.06.1895–?) (New York City Department of Health, 1924), який мігрував до США 1913 р. з Гамбургу (Німеччина) (U.S. Immigration and Naturalization Service, 1913). Працював фермером (агрономом), підрядником. Олена Пасвольська весь час проживала у Бронксі, Нью-Йорку. Від шлюбу з Окунцовим мала доньку Лідію Іванівну Окунцову-Елнетт (14.12.1916–11.03.2012) (Lydia Okuntsov Elnett, 2012). Остання у шлюбі (з 14.12.1950 р.) з Мірлом Д. Карменом (Myrle D. Carmen) (Actas de matrimonio, 1950).

Відомо, що Олена Пасвольська у 1926 р. опублікувала англomовну працю «Historical Origin and Social Development of Family Life in Russia», що вийшла друком під іменем Elaine Elnett, Ph.D. На титульній сторінці вона позначена як колишня асистентка з громадянської освіти та викладачка освіти дорослих іммігрантів у Teachers College, Columbia University (Pasvolsky, 1926). Померла у жовтні 1973 р. на 86 році життя (U.S. Social Security Administration, 1973).

Ганна Михайлівна Пасвольська (Тарно) (07.08.1887 – 21.02.1940) (Метрична книга..., 1886–1887, арк. 19). 20 червня 1914 р. вийшла заміж за Якова Тарно (05.03.1882 – 10.1968). Тарно мігрував до США з Російської імперії у 1895 р. Подружжя проживало у Бергенфілді, округ Берген, штат Нью-Джерсі (U.S. Census Bureau, 1920). Згодом у Бронксі, Нью-Йорку. Ганна померла у 1940 р. в Мангеттені, Нью-Йорк, похована на цвинтарі Beth David Cemetery (New York City Department of Health, 1940).

Клара Михайлівна Пасвольська (Карла Саттлер) (21.08.1889 – 29.02.1976) (Метрична книга..., 1888–1889, арк. 84). Про старшу сестру Лео – Клару Пасвольську, відому співачку контральто та сопрано, інформації дещо більше. У 1909–1913 рр. Клара керувала ігровою кімнатою в американському Товаристві університетських поселень Нью-Йорка (University Settlement Society of New York, 1909). Там надавали освітні та соціальні послуги іммігрантам і малозабезпеченим сім'ям.

У 1917 р. Клара мала свій перший сольний концерт

у Нью-Йорку (Henderson, 1917, с. 1). Незабаром після цього взяла участь у благодійному концерті для допомоги біженцям та військовим («Russian Refugee and War Relief», 1917, с. 15). Відомо, що Пасвольська у 1918 р. дала концерт в Еоліан Холі у Нью-Йорку («Clara Pasvolsky in Russian Songs», 1918, с. 9). Її наставником був баритон Алексіс Ренці (Alexis Rienzi) (Musical America, 1918, с. 5, 47).

14.01.1919 вона записувалась у студії Victor Talking Machine Company (Discography of American Historical Recordings, n.d.). У 1920 р. виступала в Санта-Ані, штат Каліфорнія, у концерті, організованому Музичною асоціацією. Місцева преса зауважувала, що міс Пасвольська, «гарненька брюнетка» співала більшість пісень російською мовою і потім англійською пояснювала їх зміст. Але «на біс» її викликали з англійською та українською народною піснями («Music Association Program Delightful», 1920, с. 5). Така ось тоненька ниточка зв'язку з колишньою батьківщиною випадково потрапила на шпальти.

Того ж року Клара приєдналася у Лос-Анджелесі до заходів на честь дня народження короля Бельгії – Альберта I, у якому брали участь майбутній нобелівський лауреат з літератури (1923) ірландський письменник Вільям Батлер Єйтс (William Butler Yeats), деякі артисти мігранти (Аріадна Руманова, Ольга Стіб) та інші (Los Angeles Herald, 1920, с. 8). Тобто, на певному рівні, Клара реалізувалася як співачка.

Клара Пасвольська вийшла заміж 31 серпня 1927 р. у Нью-Йорку за хіміка Августа (Густава) Саттлера (22.12.1877–09.04.1940) (New York City Department of Health, 1877; California Department of Health Services, 1940). У 1942 р. вона змінила своє ім'я з Клари на Карлу і використовувала прізвище чоловіка – Саттлер (Independent, 1942, с. 22). Проживала в місті Лонг-Біч, штат Каліфорнія (U.S. District Court, 1930). У 1953 р. в газеті New York Times Карла Саттлер опублікувала свою промову щодо смерті брата – Лео Пасвольського (Като, 1953). Клара Пасвольська померла 29 лютого 1976 р. у м. Оріндж, штат Каліфорнія (California, Death Index, 1976).

Флора (Лариса) Михайлівна Пасвольська (Струкова) (07.07.1891–28.12.1946) (Метрична книга..., 1891, арк. 14). Одружилася з Михайлом Струковим 09.11.1921 р. у Нью-Йорку (New York City Marriage Records, 1921). Михайло Михайлович Струков (29.01.1883–22.12.1973), син Катеринославського губернського предводителя дворянства, уродженець Катеринослава, один з творців американської військово-транспортної авіації, конструктор військово-транспортного літака Fairchild C-123 Provider. Мігрував до США 14.04.1921 р. з Роттердама (Голландія). Флора ж отримала громадянство США 19.09.1929 р. Флора та Михайло Струкови проживали у Нью-Йорку, районі Бронкс.

Пара мала трьох синів: Олега (24.07.1922–04.1986), Олексія (15.03.1925–20.04.1925), Михайла (02.11.1932–18.01.2020).

Лео (Лев) Михайлович Пасвольський (09.08.1893–05.05.1953) був п'ятою дитиною у батьківській родині і першим сином (Метрична книга..., 1893, арк. 28). Відповідно, четверо старших дітей – дочки, потім разом з Лео четверо молодших – сини. Як вже зазначено, це найвідоміша постать з родини. У відділі рукописів бібліотеки Конгресу США (Вашингтон), міститься біографічна довідка Лева Михайловича, де зазначено основні дати-віхи його біографії: 22 серпня 1893 р. народився у Павлограді; 1905 р. емігрував до Сполучених Штатів; з 1916 р. навчання у Міському коледжі Нью-Йорка, Міському університеті Нью-Йорка; 1916–1918 рр. – аспірант Колумбійського університету. Він продовжує справу батька і у цей період є редактором журналу «Russia Review»; а згодом – «Amerikansky Viestnik» (1917–1918 рр.), «Russian word» (1917–1920 рр.) (Leo Pasvolsky papers, 2008, с. 3).

Варто зазначити, що редакторська діяльність Лео Пасвольського розпочалася в «Русском слове» після того, як газету залишив попередній редактор І. К. Окунцов, зокрема через сімейні проблеми та частково політичні розбіжності. Працівник редакції, а потім багаторічний (1922–1973) редактор цієї ж газети у новому форматі («Новое русское слово») Вейнбаум М. Е. зазначав, що Л. М. Пасвольський не був справжнім «газетярем». Він мав глибокі знання, але йому бракувало необхідного для видавця «газетного чуття». До того ж наступили складні часи для вихідців з Російської імперії після подій 1917 р. і молодий Пасвольський залишив видання і переїхав до Вашингтона (Вейнбаум, 1960, с. 9).

У 1921–1922 рр. позначений як вільний письменник. У 1922–1953 рр. – науковий співробітник одного з кращих світових аналітичних центрів – Брукінгського інституту (Brookings Institution), Вашингтон, округ Колумбія, де у 1936 р. отримав ступінь доктора філософії з міжнародної економіки (Горбатенко & Мироненко, 2024, с. 525). В ці ж роки: навчався в Женевському університеті, Швейцарія (1932–1933); перебував на посадах економіста Бюро зовнішньої та внутрішньої торгівлі (1934–1935); економіста відділу торгових угод Державного департаменту (1935–1936); особливого помічника державного секретаря (1936–1946); начальника відділу спеціальних досліджень Державного департаменту (1941–1942); наукового керівника відділу політичних та економічних досліджень Державного департаменту (1943 р.); наглядача відділу спеціальних політичних питань Державного департаменту (1945–1953); директора відділу міжнародних досліджень Брукінгського інституту (1946–1953 рр.). 1940-і роки позначилися його активною участю у міжнародних заходах, спрямованих на вирішення проблем воюючих країн і післявоєнного облаштування світу:

учасник 8-ї Тихоокеанської конференції м. Мон-Тремблан, Канада (грудень 1942 р.) (Dec Participants list, 1942); член американської делегації на конференції в Думбартон-Окс, Вашингтон (1944 р.); член американської делегації на Міжамериканській конференції з проблем війни і миру в Мексиці (1945 р.); член американської делегації на Конференції ООН з міжнародних організацій, Сан-Франциско, Каліфорнія; Президент першої сесії Підготовчої комісії ООН; член американської делегації в Генеральній Асамблеї та Раді Безпеки ООН (1946 р.) (Leo Pasvolsky papers, 2008, с. 3).

Лео Пасвольський рано виявив інтерес до міжнародних проблем. Спочатку як журналіст. Про це свідчить звернення від 02.12.1918 р. до державного секретаря США з проханням дозволити Лео взяти участь у Паризькій мирній конференції 1919 р. у якості уповноваженого спеціального кореспондента. Прикметно, що документ підписаний його батьком.

Можливо, підписано батьком, оскільки фактично в ці ж дні подано документи самим Левом Михайловичем на отримання громадянства США. 04.12.1918 р. датовано його характеристику від «натуралізованого громадянина США» Френка Левіна з рекомендацією щодо надання громадянства. Левін вказував, що знає Лео 12 років, тобто з 1903 р., з дитинства і з часу проживання ще в межах Російської імперії. А 09 грудня 1918 р. Лео Пасвольський написав заяву на громадянство США з отриманням паспорта. Тут він подав коротку автобіографію та підписався під присягою на вірність США (U.S. Department of State, 1918).

У некролозі в «Новом Русском Слове» вказано, що Лео Пасвольський був радником держсекретаря США – К. Голла (4.03.1933–30.11.1944) та Е. Р. Стеттініуса-молодшого (01.12.1944–27.06.1945) (Като, 1953). К. Голл дуже цінував обізнаність та дипломатичні здібності Пасвольського і поступово наблизив його до себе, зробивши спеціальним радником. Фактично Пасвольський грав роль заступника держсекретаря на рівні з Нельсоном Рокфеллером (помічником держсекретаря). Але офіційної посади він не отримав, адже Корделл Голл побоювався викликати у Сенаті невдоволення через таке призначення з огляду на походження Лео та колишні ліві політичні переконання. К. Голл передав Пасвольського «у спадок» Е. Р. Стеттініусу-молодшому. Біля нового держсекретаря Пасвольський теж відіграв ключову роль у вирішенні багатьох питань і навіть його кабінет знаходився поряд з кабінетом держсекретаря.

За наполяганням Пасвольського, в роки Другої світової війни при Державному департаменті було створено спеціальний офіс інформації, який збирав дані про внутрішньополітичну та економічну ситуацію в інших країнах. У 1941 р., на цю справу було виділено значні кошти і Пасвольський спільно із заступником держсекретаря Самнером Веллсом

поставив інформаційний відділ на «широку ногу» (Като, 1963).

З приходом до влади Гарі Трумена (12 квітня 1945 р.), Пасвольський повернувся до читання лекцій в Брукінгському Інституті. Написав ряд наукових робіт з економічних питань. Окремі його праці були перекладені декількома мовами. Перекладацький досвід мав і сам Лео. Маловідомим фактом є те, що Пасвольський переклав англійською повість Олександра Купріна «Гранатовий браслет» (The Evening Star, 1953, с. 28).

Лео Пасвольський помер в ніч на 06.05.1953 р. у віці 59 років у Вашингтоні від серцевого нападу (Като, 1953). Похований 08.05.1953 р. на кладовищі Rock Creek Cemetery (Dr. Leo Mikhailovich Pasvolsky (1893–1953)).

Про його особисте життя відомо мало. У 1926 р. одружився з Крістін МакКормік (10.09.1897–12.11.1977), яка народилася у місті Аліквіппа, округ Бівер, штат Пенсільванія. Крістін була старшою дитиною з шести у родині МакКорміків. Дружина Пасвольського померла 12.11.1977 р., похована поряд з чоловіком (Christine M. Pasvolsky (1897–1977)). Дітей у шлюбі Лео та Крістін Пасвольських не було.

Ілля Михайлович Пасвольський (03.05.1895–07.08.1975) (Метрична книга..., 1895, арк. 98). Згідно військово-облікової реєстраційної картки від 05.06.1917 р. (United States, World War I..., 1917–1918), а також матеріалів перепису населення США 1920 р. (U.S. Census Bureau, 1920), працював менеджером в газетах «Russian Daily», «Russkoe Slovo» та «Russky Golos» у Нью-Йорку. 05 травня 1918 р. вступив до навчального загону коледжу національної армії штату Род-Айленд у Бергені (U.S. Enlisted and Officer Muster Rolls and Rosters, 1916–1939), в якому провчився з 1918 по 24.02.1919 р., де рахувався рядовим загону «В» 2-го батальйону (U.S. Veterans Administration, 1917–1940). У 1919 р. отримав звання капрала. За правовими нормами США вважається ветераном Армії США 1918–1919 рр., Першої світової війни, оскільки у цей час перебував на військовому навчанні.

18.02.1926 р. одружився з Дорі Паллак (12.05.1895 – 20.11.1986) (New York City Department of Health, 1926). Помер 07 серпня 1975 р., похований на кладовищі Mount Hebron Cemetery, мікрорайон Флашинг, район Квінс, місто Нью-Йорк. На надгробку вказано, що він працював у хімічній військовій службі найбільшого центру військово-хімічної промисловості США Еджвудського арсеналу (Elias Pasvolsky, 1975). Поряд похована його дружина Дора.

Валентин Михайлович Пасвольський (24.07.1898–01.07.1980) (Метрична книга..., 1898, арк. 22). Валентин «Вел» Пасвольський – військовий, інженер-будівельник, всесвітньо визнаний колекціонер та нумізмат. В останні роки жив у Нью-Джерсі на Рівер авеню.

За даними військово-облікового документу від 01.09.1918 р. відомо, що Валентин був студентом Колумбійського університету (Valentine Mikhalovich Pasvolsky, 1918). Одружений на Еллені Ізабеллі Стоутон (25.12.1893–26.07.1963) Подружжя мало четверо дітей: Річарда (16.02.1924–13.10.2018), Рудольфа Мішеля (1926–15.03.1989), Керіл Марі (31.07.1926–30.01.2012), а також Етель Джойс Еппі (Таймер) (20.04.1929–13.04.2019) (Valentine Mikhalovich Pasvolsky, 1898–1980). Також вони мали 12 онуків та 7 правнуків.

Після того, як Вел Пасвольський у 60 років пішов у відставку у чині майора після 30 років служби в армії, він став відомим колекціонером. Під час служби в армії у В. Пасвольського була можливість подорожувати. Він відвідав численні племена американських індіанців. Завдяки візитам і торгівлі з корінним населенням він постійно розширював свої знання про їх життя, а також свою колекцію артефактів. Зрештою зібрав одну з найбільших у світі приватних колекцій мистецтва культури індіанців Північної та Південної Америки.

Пасвольський започаткував публічні презентації своєї колекції у власному помешканні в штаті Нью-Джерсі, яке функціонувало під назвою Музей індіанського поселення та торгового посту Лейквуда – Indian Village Museum and Trading Post of Lakewood. Музейна експозиція займала три кімнати на першому поверсі будинку, та була доступна для відвідування за символічну плату. Власник колекції особисто супроводжував огляди експозиції, надаючи фахові пояснення щодо походження та призначення представлених предметів. Окрім стаціонарної музейної діяльності, Пасвольський демонстрував окремі експонати на публічних заходах, доповнюючи виступи елементами реконструкції традиційного індіанського вбрання (Asbury Park Press, 1980, с. 25).

14 лютого 1973 р. Вел Пасвольський був членом Пробірної комісії США на Монетному дворі у Філадельфії, і цей досвід він вважав одним із найкращих у своєму житті. Його високо цінували серед нумізматів за готовність поділитися своїми знаннями з нумізматиків. Він виступав перед колекціонерами монет по всій Північній Америці та брав участь у десятках семінарів. У 1975 р. Нумізматичне товариство Юти вручило йому меморіальну дошку на честь виставки, яку він тут провів.

Пан Пасвольський кілька років працював окружним представником Нью-Джерсі в Американській нумізматичній асоціації. У лютому 1975 р. з усієї країни з'їхались члени американської нумізматичної асоціації до Нью-Джерсі, щоб відвідати урочисту вечерю на честь Пасвольського, де він отримав медаль за заслуги від асоціації (Asbury Park Press, 1980, с. 25).

Помер 01 липня 1980 р. у госпіталі адміністрації ветеранів, Іст-Оранж. Похований разом з дружиною у Меморіальному парку Джорджа Вашингтона, м. Парамус, округ Берген, Нью-Джерсі, США (Valentine

Mikhalovich Pasvolsky, 1898–1980).

Після смерті Пасвольського зібрання творів мистецтва корінних народів Північної та Південної Америки було розподілено між його дітьми. Частина колекції, що належала синові, згодом стала предметом окремого продажу, тоді як частка, успадкована родиною доньки, була реалізована через аукціонний дім Heritage у листопаді 2013 року та травні 2014 року (The Valentine Pasvolsky Collection, n.d.).

Рудольф Михайлович Пасвольський (28.07.1904 – 12.02.1911) (Метрична книга..., 1904, арк. 32). Наймолодша дитина родини Михайла та Марії Пасвольських прожив 6,5 років. Його знайшли мертвим (New York City Department of Health, 1911).

Висновки.

Родина Пасвольських була досить типовою для пікової хвилі єврейських переселенців з Російської імперії початку ХХ ст. Нагнітання антисемітських настроїв в країні ще не набули крайніх форм і тому виїздили люди, які могли собі дозволити принаймні оплатити далеку дорогу і мати хоча б щось на перший час. Глава родини продовжив в США свою справу (видавничу), діти змогли отримати освіту за здібностями. Як свідчать факти, переважна частина родини добре облаштувалася і реалізувалася на новій батьківщині, досягли успіху в різних сферах: політиці, культурі та науці. Звісно, найбільш успішним з точки зору значення і впливу в тодішньому суспільстві, став Лео Пасвольський.

Прикметно, що у долі старших дітей родини Пасвольських, включно з Левом Михайловичем, простежуються впливи їх походження. Це виражалося у колі спілкування на новій батьківщині. З чотирьох старших сестер три вийшли заміж за вихідців з Російської імперії, при чому Флора – за земляка з Катеринославщини. Брати ж Пасвольські одружилися вже на американках різного походження.

Клара Пасвольська реалізовувала свій талант співачки в значній мірі у колі емігрантів і з репертуаром для емігрантів. У 1920-х роках це викликало зацікавленість і серед ширших кіл. У Лео Пасвольського «присутність» його походження спостерігалася у роботі в ранні роки у емігрантській російськомовній пресі; в подальшому у активній зацікавленості європейськими процесами, інтересом до долі Російської імперії після 1917 року і навіть певним захопленням лівими ідеями. Його вважали спеціалістом по проблемам СРСР, Далекого Сходу. Та назагал складається враження, що велика родина Пасвольських досить швидко адаптувалася до нових умов і відсторонилася від попереднього етапу життя. Очевидно, цьому сприяли ті зміни, які вони спостерігали в колишній батьківщині після 1917 р.

Узагальнені факти біографії родини Пасвольських можуть стати першим кроком для створення ґрунтового життєпису цієї сім'ї, що стане в нагоді і дослідникам діяльності і теоретичної спадщини Лео Пасвольського, і дослідникам діаспор, які вийшли з українських територій.

БІБЛІОГРАФІЧНІ ПОСИЛАННЯ

- Голуб, І. (2017). Лео Пасвольський: автор Статуту ООН з Павлограду. *Портал «ДніпроКультура»*. https://www.dnipro.lib.ua/Leo_Pasvol'skiy_biografiya
- Горбатенко, В. П., & Мироненко, П. В. (Ред.). (2024). *Енциклопедія політики і права: наукове видання* (с. 525-526). Київ: Політія.
- Като, Н. (1953, 7 вересня). Скончался Л. М. Пасвольский. *Novoe Russkoe Slovo*, (14985). <https://www.familysearch.org/uk/tree/person/memories/GL34-NHL>
- Метрична книга про народження, шлюб, розлучення, смерть. (1878). Ф. 282. Синагога. м. Павлоград. (Оп. 1. Спр. 3), *Державний архів Дніпропетровської області* (далі – ДАДО), Дніпро, Україна.
- Метрична книга про народження, шлюб, розлучення, смерть. Синагога. м. Павлоград. (1886, 1887). Ф. 193. Метричні книги церков Катеринославської губернії. Колекція, 1770-1934 рр. (Оп. 4, Спр. 295), ДАДО, Дніпро, Україна.
- Метрична книга про народження, шлюб, розлучення, смерть. Синагога. м. Павлоград. (1888, 1889). Ф. 193. Метричні книги церков Катеринославської губернії. Колекція, 1770-1934 рр. (Оп. 4, Спр. 296), ДАДО, Дніпро, Україна.
- Метрична книга про народження, шлюб, розлучення, смерть. Синагога. м. Павлоград. (1891). Ф. 193. Метричні книги церков Катеринославської губернії. Колекція, 1770-1934 рр. (Оп. 4, Спр. 298), ДАДО, Дніпро, Україна.
- Метрична книга про народження, шлюб, розлучення, смерть. Синагога. м. Павлоград. (1893, 1895). Ф. 193. Метричні книги церков Катеринославської губернії. Колекція, 1770-1934 рр. (Оп. 4, Спр. 299), ДАДО, Дніпро, Україна.
- Метрична книга про народження, шлюб, розлучення, смерть. Синагога. м. Павлоград. (1898, 1899). Ф. 193. Метричні книги церков Катеринославської губернії. Колекція, 1770-1934 рр. (Оп. 4, Спр. 301), ДАДО, Дніпро, Україна.
- Метрична книга про народження, шлюб, розлучення, смерть. Синагога. м. Павлоград. (1903, 1904). Ф. 193. Метричні книги церков Катеринославської губернії. Колекція, 1770-1934 рр. (Оп. 4, Спр. 624), ДАДО, Дніпро, Україна.
- Полное собрание законов Российской империи*. Собр. Перове, 1830. СПб.: Тип-я 2-го Отделения Собств. Е. И. В. Канцелярии, т. 23
- Ревизские сказки евреев-земледельцев в колонии Ново-Златополь, Веселой Красноселки, Трудолюбовки (1857–1859). Ф. 12. Александровское уездное казначейство г. Александровск Екатеринославская губерния. 1805–1864 гг. (Оп. 2, Спр. 280, Арк. 46–46 зв.), *Державний архів Запорізької області, Запоріжжя, Україна*.
- Рижков, В. (2012, 12 липня). Статут ООН має українські корені. *День*, (120).
- Трихрест, М. (1962). Американська Керенщина. *Визвольний шлях*, 3(173), 239-255. <https://diasporiana.org.ua/wp-content/uploads/books/17616/file.pdf>
- Шпак, В. (2018, 22 серпня). Автор статуту ООН. *Урядовий кур'єр*. <https://ukurier.gov.ua/uk/news/avtor-statutu-onn/>
- Acheson, D. (1987). *Present at the creation: My years in the State Department*. Norton. <https://archive.org/details/presentatcreatio00dean/mode/2up>
- Actas de matrimonio, 1950: San Luis Río Colorado (Sonora). Mexico, Sonora, Civil Registration, 1861–1995. Archivo General del Registro Civil del Estado de Sonora. (1950). *FamilySearch*. <https://www.familysearch.org/ark:/61903/3:1:3QSQ-G9G9-Z3DP?view=explore>
- Beisner, R. (2003, March 17). Wrong from the beginning: America might have created the U.N., said Dean Acheson, but «I personally am free of the slightest suspicion of paternity». *The Weekly Standard*, 27-31. <https://web.archive.org/web/20030314203921/http://www.weeklystandard.com/Content/Public/Articles/000/000/002/331ogdxg.asp>
- Ben-Nun, G. (2021). The polyglot background of Eastern Europe's Jewish international jurists and its Talmudic legal origins. In K. Castryck-Naumann (Ed.), *Transregional connections in the history of East-Central Europe* (pp. 191–214). De Gruyter Oldenbourg. <https://www.degruyter.com/document/doi/10.1515/9783110680515-007/html?lang=en>
- California, Death Index, 1940–1997. (1940, April 9). Death record for August Sattler. Los Angeles, California. *FamilySearch*. <https://www.familysearch.org/ark:/61903/1:1:VP3Y-KGQ>
- California, Death Index, 1940–1997. (1976, February 29). Death record for Carla Sattler. Orange, California, United States. *FamilySearch*. <https://www.familysearch.org/ark:/61903/1:1:VGT7-779>
- California. State Registrar. (1930–1939). California Death Index, 1930–1939. California, Death Index, 1905–1939. Office of Vital Records and Statistics. *FamilySearch*. <https://www.familysearch.org/ark:/61903/3:1:33S7-L1SL-GPJ?view=explore>
- Christine M. Pasvol'sky (1897–1977). Remember My Journey. *Rock Creek Cemetery*. <https://remembermyjourney.com/memorials/christine-m-pasvol'sky?id=7VdzJymG>
- Clara Pasvol'sky in Russian songs. (1918, March 19). *The New York Times*. <https://timesmachine.nytimes.com/timesmachine/1918/03/19/102678024.pdf>
- Death records index (Vols. 26-28). California, County Birth and Death Records, 1800–1994. Los Angeles County (California). County Clerk. California. State Board of Health (Los Angeles County). (1932–1934) *FamilySearch*. <https://www.familysearch.org/ark:/61903/3:1:3QSQ-89SF-8BR4?view=explore>
- Dec Participants list of the USA Council of the IPR: The 8th Pacific Conference (Mont Tremblant, Canada) (1942, December 4–14). Waseda University Repository. https://waseda.repo.nii.ac.jp/record/25054/files/KenkyuShiryoShirizu_1_Dai2Sho.pdf
- Discography of American Historical Recordings. (n.d.). Pasvol'sky Clara. *University of California, Santa Barbara*. <http://adp.library.ucsb.edu/names/336610>
- Dr. Leo Mikhailovich Pasvol'sky (1893–1953). Remember My Journey. *Rock Creek Cemetery*. <https://remembermyjourney.com/memorials/leo-mikhailovich-pasvol'sky?id=Ao0jbQpw>
- Dr. Pasvol'sky dies; Former assistant to Hull and Byrnes. (1953, May 7). *The Evening Star*, 28. <https://chroniclingamerica.loc.gov/lccn/sn83045462/1953-05-07/ed-1/seq-28/>
- Elias Pasvol'sky (1975). (Memorial No. 77988306). *Find a Grave*. Flushing, Queens County, New York, USA, 3 May 1895 – 7 Aug 1975. <https://www.findagrave.com/memorial/77988306/elias-pasvol'sky>
- Elias Pasvol'sky (n.d.). *Mount Hebron Cemetery*. <https://www.mounthebroncemetery.com/interment/?id=168413#details>

- Ex-Czar general to speak on Soviet war next Tuesday. (1942, November 22). *Independent*, 22. <https://www.newspapers.com/article/independent-carla-pasvolskaya-sattler-19/19072668/>
- Henderson, W. J. (1917, March 25). Clara Pasvolsky, contralto, will give a first New York recital... *New York Herald*, 31. <https://www.newspapers.com/article/new-york-herald-clara-pasvolsky-1917/19066671/>
- Holbrooke, R. (2003, September 28). Last best hope. *The New York Times*. <https://www.nytimes.com/2003/09/28/books/last-best-hope.html>
- Janssens, R. (1995). *What future for Japan?: U.S. wartime planning for the postwar era, 1942–1945*. Rodopi. https://books.google.com.ua/books?id=6SSHb29S6CgC&q=9051838859&pg=PA299&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false
- Leo Pasvolsky papers: *A finding aid to the collection in the Library of Congress*. Manuscript Division of the Library of Congress. Washington, D.C. 2008 https://findingaids.loc.gov/exist_collections/ead3pdf/mss/2008/ms008035.pdf
- Lydia Okuntsov Elnett (1916–2012) (Person ID: LT96-JMC). *FamilySearch* <https://www.familysearch.org/uk/tree/person/details/LT96-JMC>
- Music association program delightful. (1920, December 1). *The Register*, 5. <https://www.newspapers.com/article/the-register-clara-pasvolsky-1920/19066079/>
- Musical America (Vol. 29). (1918). *Music Publications, Limited*. https://books.google.com.ua/books?id=Bkc0AQAAMAAJ&dq=Clara+Pasvolsky&pg=RA2-PA47&redir_esc=y
- New Jersey Department of State. (1915). New Jersey, State Census, 1915: Bergenfield, Bergen, New Jersey, United States. New Jersey State Library. *FamilySearch*. <https://www.familysearch.org/ark:/61903/3:1:3Q57-L9QP-GBZ1?view=explore>
- New Jersey State Department of Health. (1924, August). Death index, 1901–1903; 1916–1929: Entry for Mary Pasvolsky. Bergen County, New Jersey, United States. *FamilySearch*. <https://www.familysearch.org/ark:/61903/1:1:8DGV-LW3Z>
- New York City Department of Health. (1908, February 29). Marriage record of Ivan Okuntsoff and Elaine Passvolsky, Manhattan, New York City (Microfilm No. 1452361). New York, New York City Marriage Records, 1829–1938. *FamilySearch*. <https://www.familysearch.org/ark:/61903/1:1:24H1-ZXR>
- New York City Department of Health. (1911, February 12). New York City municipal deaths, 1795–1949: Entry for Rudolph Pasrolsky. Bronx, New York City, New York, United States. *FamilySearch*. <https://www.familysearch.org/ark:/61903/1:1:2WDG-GQS>
- New York City Department of Health. (1924, November 18). Marriage record for Anthony A. Elnett and Elaine Okuntsoff or Pasvolsky, Manhattan, New York City, New York, New York City Marriage Records, 1829–1938. *FamilySearch*. <https://www.familysearch.org/ark:/61903/1:1:246H-WX4>
- New York City Department of Health. (1940, February 21). New York City municipal deaths, 1795–1949: Entry for Anna Tarno and Michael Pasvolsky. Manhattan, New York City, New York, United States. *FamilySearch*. <https://www.familysearch.org/ark:/61903/1:1:2WRW-Q5M>
- New York, New York City Births, 1846–1909. (1877, December 22). Birth record for Gustof Satler (Certificate No. 223350). Manhattan, New York, United States. *FamilySearch*. <https://www.familysearch.org/ark:/61903/1:1:27YQ-5C7>
- New York, New York City Marriage Records, 1829–1938. (1921, November 9). Entry for Flora Pasvolsky and Michail Stroukov. Manhattan, New York City, New York, United States. *FamilySearch*. <https://www.familysearch.org/ark:/61903/1:1:24WK-Y94>
- New York, New York City Marriage Records, 1829–1938. (1926, February 18). Entry for Elias Pasvolsky and Dora Pallack. Brooklyn, New York City, New York, United States. *FamilySearch*. <https://www.familysearch.org/ark:/61903/1:1:Q2C6-8GHK>
- New York, New York City Marriage Records, 1829–1938. (1927, August 31). Entry for August Sattler and Carla Pasvalskeya. Manhattan, New York, United States. (Certificate No. 22966). *FamilySearch*. <https://www.familysearch.org/ark:/61903/1:1:24WZ-BVR>
- Pasvolsky, E. (1926). *Historic origin and social development of family life in Russia*. Columbia University Press. https://api.pageplace.de/preview/DT0400.9780231883641_A39320630/preview-9780231883641_A39320630.pdf
- Raev, M. (2025). Leo Pasvolsky's ideas and role before and during WWII in the founding of the International Monetary Fund. *In The tenth annual scientific conference of the Monetary and Economic Research Center (MRC)* (pp. 7-19). Monetary and Economic Research Center. <https://mrcenter.info/Doc/Books/Conference%20proceedings%202024.pdf>
- Russian refugee and war relief. (1917, April 11). *The Evening World*, 15. <https://www.newspapers.com/article/the-evening-world-clara-pasvolsky-1917/19067955/>
- Schlesinger, S. (2003). *Act of creation: The founding of the United Nations*. Westview Press. https://archive.org/details/actofcreationfou00schl_0/mode/2up
- The Valentine Pasvolsky Collection (n.d.). *Heritage Auctions*. <https://www.ha.com/information/valentine-pasvolsky-collection.s>
- TocelebrateKingAlbert'sbirthday.(1920,April2).*LosAngelesHerald*,45(131),8.<https://cdnc.ucr.edu/?a=d&d=LAH19200402.2.299>
- U.S. Census Bureau (1920). Fourteenth Census of the United States, 1920: New Jersey (Image Group No. 004966394). National Archives and Records Administration. *FamilySearch*. <https://www.familysearch.org/ark:/61903/3:1:33SQ-GRX7-KWL?lang=uk&i=57>
- U.S. Census Bureau. (1920). United States Census, 1920. National Archives and Records Administration. *FamilySearch*. <https://www.familysearch.org/ark:/61903/3:1:33S7-9RX7-VLJ?view=explore&lang=uk&groupId=TH-1951-22925-343-34>
- U.S. Department of State. (1915, April). Passport applications: Cert. no. 54901–55554 (NARA Series M1490, Roll 242). United States, Passport Applications, 1795–1925. *National Archives and Records Administration*. *FamilySearch*. <https://www.familysearch.org/ark:/61903/3:1:3Q57-L9X7-Z42?view=explore>
- U.S. Department of State. (1918). Passport applications: Cert. no. 51250–51498 (NARA Series M1490, Roll 652). United States, Passport Applications, 1795–1925. National Archives and Records Administration. *FamilySearch*. <https://www.familysearch.org/ark:/61903/3:1:3Q5Q-G9X3-SW9K?view=explore>
- U.S. Enlisted and Officer Muster Rolls and Rosters, 1916–1939. St. Louis, Missouri. United States. Army. Adjutant General; United States. National Archives and Records Administration, St. Louis. *FamilySearch*. <https://www.familysearch.org/ark:/61903/3:1:3QHV-F3Z7-ZT45?view=explore>

- U.S. Immigration and Naturalization Service. (1905). Passenger and crew lists, New York, passenger arrival lists (Ellis Island), 1892–1925 (Vols. 1284–1285; NARA Series T715, Roll 606). National Archives and Records Administration. *FamilySearch*. <https://www.familysearch.org/ark:/61903/3:1:33SQ-G1XM-BT4?view=explore>
- U.S. Immigration and Naturalization Service. (1913, July 9). Passenger arrival lists, New York (NARA Series T715, Roll 2126). National Archives and Records Administration. *FamilySearch*. <https://www.familysearch.org/ark:/61903/3:1:3Q9M-C9T6-HYSK?view=explore>
- U.S. Selective Service System. (1917–1918). United States, World War I draft registration cards, 1917–1918: New Jersey: Bergen County, no. 4, V–Z; no. 5, A–Q (NARA Microfilm Publication M1509). National Archives and Records Administration. *FamilySearch*. <https://familysearch.org/ark:/61903/3:1:33S7-9BR8-YV3?cc=1968530&wc=9FHD-SP8%3A928311801%2C928413501>
- U.S. Social Security Administration. (1973, October). United States, Social Security death index: Entry for Elaine Elnett. National Technical Information Service. *FamilySearch*. <https://familysearch.org/ark:/61903/1:1:JKLH-JJ6>
- U.S. Veterans Administration. (n.d.). United States, Veterans Administration master index, 1917–1940: Parker, John Melvin – Patterson, Arthur. National Archives and Records Administration. *FamilySearch*. <https://www.familysearch.org/ark:/61903/3:1:3Q9M-C3MS-8SM1-C?view=explore>
- United States. District Court (California: Southern District: Central Division). (1915–1930). California, United States (Image Group Number: 004640811). Los Angeles Regional Archives Branch, National Archives and Records Service. *FamilySearch*. <https://www.familysearch.org/ark:/61903/3:1:939N-X4RX-H?view=explore>
- University Settlement Society of New York. (1909). Report of the University *Settlement Society of New York*. <https://books.google.com.ua/books?id=l5g6AQAAMAAJ>
- Valentine Mikhailovich Pasvolsky (1898–1980) (Memorial no. 192166157). [Cemetery entry]. George Washington Memorial Park, Paramus, NJ. *Find a Grave*. https://www.findagrave.com/memorial/192166157/valentine_mikhailovich-pasvolsky
- Valentine Mikhailovich Pasvolsky. United States, World War I draft registration cards, 1917–1918 (New Jersey: Bergen County no. 5, A–Q; Image 4976 of 5296). U.S. Selective Service System. (1917–1918). *FamilySearch*. <https://www.familysearch.org/ark:/61903/1:1:KZJC-QK5>
- Valentine Pasvolsky (1898–1980) (GNY6-673). Family tree profile. *FamilySearch*. (n.d.). <https://www.familysearch.org/uk/tree/person/details/GNY6-673>
- Valentine Pasvolsky, ex-engineer, nationally recognized numismatist. (1980, July 3). *Asbury Park Press*, 25. <https://www.newspapers.com/article/asbury-park-press-valentine-pasvolsky-19/19068623/>

REFERENCES

- Acheson, D. (1987). Present at the creation: My years in the State Department. Norton. <https://archive.org/details/presentatcreatio00dean/mode/2up>
- Actas de matrimonio, 1950: San Luis Río Colorado (Sonora). Mexico, Sonora, Civil Registration, 1861–1995. Archivo General del Registro Civil del Estado de Sonora. (1950). *FamilySearch*. <https://www.familysearch.org/ark:/61903/3:1:3QSQ-G9G9-Z3DP?view=explore>
- Beisner, R. (2003, March 17). Wrong from the beginning: America might have created the U.N., said Dean Acheson, but «I personally am free of the slightest suspicion of paternity». *The Weekly Standard*, 27–31. <https://web.archive.org/web/20030314203921/http://www.weeklystandard.com/Content/Public/Articles/000/000/002/33logdxg.asp>
- Ben-Nun, G. (2021). The polyglot background of Eastern Europe's Jewish international jurists and its Talmudic legal origins. In K. Castryck-Naumann (Ed.), *Transregional connections in the history of East-Central Europe* (pp. 191–214). De Gruyter Oldenbourg. <https://www.degruyter.com/document/doi/10.1515/9783110680515-007/html?lang=en>
- California, Death Index, 1940–1997. (1940, April 9). Death record for August Sattler. Los Angeles, California. *FamilySearch*. <https://www.familysearch.org/ark:/61903/1:1:VP3Y-KGQ>
- California, Death Index, 1940–1997. (1976, February 29). Death record for Carla Sattler. Orange, California, United States. *FamilySearch*. <https://www.familysearch.org/ark:/61903/1:1:VGT7-779>
- California. State Registrar. (1930–1939). California Death Index, 1930–1939. California, Death Index, 1905–1939. Office of Vital Records and Statistics. *FamilySearch*. <https://www.familysearch.org/ark:/61903/3:1:33S7-L1SL-GPJ?view=explore>
- Christine M. Pasvolsky (1897–1977). Remember My Journey. *Rock Creek Cemetery*. <https://remembermyjourney.com/memorials/christine-m-pasvolsky?id=7VdzJymG>
- Clara Pasvolsky in Russian songs. (1918, March 19). *The New York Times*. <https://timesmachine.nytimes.com/timesmachine/1918/03/19/102678024.pdf>
- Death records index (Vols. 26–28). California, County Birth and Death Records, 1800–1994. Los Angeles County (California). County Clerk. California. State Board of Health (Los Angeles County). (1932–1934) *FamilySearch*. <https://www.familysearch.org/ark:/61903/3:1:3QSQ-89SF-8BR4?view=explore>
- Discography of American Historical Recordings. (n.d.). Pasvolsky Clara. *University of California, Santa Barbara*. <http://adp.library.ucsb.edu/names/336610>
- Dr. Leo Mikhailovich Pasvolsky (1893–1953). Remember My Journey. *Rock Creek Cemetery*. <https://remembermyjourney.com/memorials/leo-mikhailovich-pasvolsky?id=Ao0jbQpw>
- Dr. Pasvolsky dies; Former assistant to Hull and Byrnes. (1953, May 7). *The Evening Star*, 28. <https://chroniclingamerica.loc.gov/lccn/sn83045462/1953-05-07/ed-1/seq-28/>
- Elias Pasvolsky (1975). (Memorial No. 77988306). *Find a Grave*. Flushing, Queens County, New York, USA, 3 May 1895 – 7 Aug 1975. <https://www.findagrave.com/memorial/77988306/elias-pasvolsky>
- Elias Pasvolsky (n.d.). *Mount Hebron Cemetery*. <https://www.mounthebroncemetery.com/interment/?id=168413#details>
- Ex-Czar general to speak on Soviet war next Tuesday. (1942, November 22). *Independent*, 22. <https://www.newspapers.com/article/independent-carla-pasvolskaya-sattler-19/19072668/>

- Henderson, W. J. (1917, March 25). Clara Pasvol'sky, contralto, will give a first New York recital... *New York Herald*, 31. <https://www.newspapers.com/article/new-york-herald-clara-pasvol'sky-1917/19066671/>
- Holbrooke, R. (2003, September 28). Last best hope. *The New York Times*. <https://www.nytimes.com/2003/09/28/books/last-best-hope.html>
- Holub, I. (2017). Leo Pasvol'skyi: avtor Statutu OON z Pavlohrad [Leo Pasvol'sky: Author of the UN Charter from Pavlohrad]. *Portal «DniproKultura»* https://www.dnipro.lib.dp.ua/Leo_Pasvol'skiy_biografiya
- Horbatenko, V. P. (Ed.), (2024) *Entsyklopediia polityky i prava: naukove vydannia* [Encyclopedia of Politics and Law: A Scholarly Publication]. Kyiv: Vydavnytstvo Politiia.
- Janssens, R. (1995). *What future for Japan? U.S. wartime planning for the postwar era, 1942–1945*. Rodopi. https://books.google.com.ua/books?id=6SSHb29S6CgC&q=9051838859&pg=PA299&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false
- Kato, N. (07.09.1953). Skonchalsya L. M. Pasvol'skii [L. M. Pasvol'sky has passed away]. *Novoe Russkoe Slovo*, № 14985. <https://www.familysearch.org/uk/tree/person/memories/GL34-NHL>
- Leo Pasvol'sky papers: *A finding aid to the collection in the Library of Congress*. Manuscript Division of the Library of Congress. Washington, D.C. 2008 https://findingaids.loc.gov/exist_collections/ead3pdf/mss/2008/ms008035.pdf
- Lydia Okuntsov Elnett (1916–2012) (Person ID: LT96-JMC). *FamilySearch* <https://www.familysearch.org/uk/tree/person/details/LT96-JMC>
- Metrychna knyha pro narodzhennia, shliub, rozluchennia, smert. Synahoha. m. Pavlohrad. 1886–1887 rr.* [Register of births, marriages, divorces, and deaths]. File 295. Inventory 4. Fund 193. Derzhavnyi arkhiv Dnipropetrovskoi oblasti [The State Archives of Dnipropetrovsk region], (further in text: DADO).
- Metrychna knyha pro narodzhennia, shliub, rozluchennia, smert. Synahoha. m. Pavlohrad. 1888–1889 rr.* File 296. Inventory 4. Fund 193. DADO.
- Metrychna knyha pro narodzhennia, shliub, rozluchennia, smert. Synahoha. m. Pavlohrad. 1891 r.* File 298. Inventory 4. Fund 193. DADO.
- Metrychna knyha pro narodzhennia, shliub, rozluchennia, smert. Synahoha. m. Pavlohrad. 1893, 1895 rr.* File 299. Inventory 4. Fund 193. DADO.
- Metrychna knyha pro narodzhennia, shliub, rozluchennia, smert. Synahoha. m. Pavlohrad. 1898, 1899 rr.* File 301. Inventory 4. Fund 193. DADO.
- Metrychna knyha pro narodzhennia, shliub, rozluchennia, smert. Synahoha. m. Pavlohrad. 1903, 1904 rr.* File 624. Inventory 4. Fund 193. DADO.
- Metrychna knyha pro narodzhennia, shliub, rozluchennia, smert. Synahoha. m. Pavlohrad. 1878 rr.* File 3. Inventory 1. Fund 282. DADO.
- Music association program delightful. (1920, December 1). *The Register*, 5. <https://www.newspapers.com/article/the-register-clara-pasvol'sky-1920/19066079/>
- Musical America (Vol. 29). (1918). *Musical Publications, Limited*. https://books.google.com.ua/books?id=Bkc0AQAAMAAJ&dq=Clara+Pasvol'sky&pg=RA2-PA47&redir_esc=y
- New Jersey Department of State. (1915). New Jersey, State Census, 1915: Bergenfield, Bergen, New Jersey, United States. New Jersey State Library. *FamilySearch*. <https://www.familysearch.org/ark:/61903/3:1:3Q57-L9QP-GBZ1?view=explore>
- New Jersey State Department of Health. (1924, August). Death index, 1901–1903; 1916–1929: Entry for Mary Pasvol'sky. Bergen County, New Jersey, United States. *FamilySearch*. <https://www.familysearch.org/ark:/61903/1:1:8DGV-LW3Z>
- New York City Department of Health. (1908, February 29). Marriage record of Ivan Okuntsoff and Elaine Passvol'sky, Manhattan, New York City (Microfilm No. 1452361). New York, New York City Marriage Records, 1829–1938. *FamilySearch*. <https://www.familysearch.org/ark:/61903/1:1:24H1-ZXR>
- New York City Department of Health. (1911, February 12). New York City municipal deaths, 1795–1949: Entry for Rudolph Pasrol'sky. Bronx, New York City, New York, United States. *FamilySearch*. <https://www.familysearch.org/ark:/61903/1:1:2WDG-GQS>
- New York City Department of Health. (1924, November 18). Marriage record for Anthony A. Elnett and Elaine Okuntsoff or Pasvol'sky, Manhattan, New York City. New York, New York City Marriage Records, 1829–1938. *FamilySearch*. <https://www.familysearch.org/ark:/61903/1:1:246H-WX4>
- New York City Department of Health. (1940, February 21). New York City municipal deaths, 1795–1949: Entry for Anna Tarno and Michael Pasvol'sky. Manhattan, New York City, New York, United States. *FamilySearch*. <https://www.familysearch.org/ark:/61903/1:1:2WRW-Q5M>
- New York, New York City Births, 1846–1909. (1877, December 22). Birth record for Gustof Satler (Certificate No. 223350). Manhattan, New York, United States. *FamilySearch*. <https://www.familysearch.org/ark:/61903/1:1:27YQ-5C7>
- New York, New York City Marriage Records, 1829–1938. (1921, November 9). Entry for Flora Pasvol'sky and Michail Stroukov. Manhattan, New York City, New York, United States. *FamilySearch*. <https://www.familysearch.org/ark:/61903/1:1:24WK-Y94>
- New York, New York City Marriage Records, 1829–1938. (1926, February 18). Entry for Elias Pasvol'sky and Dora Pallack. Brooklyn, New York City, New York, United States. *FamilySearch*. <https://www.familysearch.org/ark:/61903/1:1:Q2C6-8GHK>
- New York, New York City Marriage Records, 1829–1938. (1927, August 31). Entry for August Sattler and Carla Pasval'skaya. Manhattan, New York, United States. (Certificate No. 22966). *FamilySearch*. <https://www.familysearch.org/ark:/61903/1:1:24WZ-BVR>
- Participants list of the USA Council of the IPR: The 8th Pacific Conference (Mont Tremblant, Canada) (1942, December 4–14). *Waseda University Repository*. https://waseda.repo.nii.ac.jp/record/25054/files/KenkyuShiryoShirizu_1_Dai2Sho.pdf
- Pasvol'sky, E. (1926). *Historic origin and social development of family life in Russia*. Columbia University Press. https://api.pageplace.de/preview/DT0400.9780231883641_A39320630/preview-9780231883641_A39320630.pdf
- Polnoe sobranie zakonov Rossijskoj imperii. Sobr. Pervoe, 1830.*
[The complete collection of the laws of the Russian Empire]. SPb.: Tip-j2-a-go Otdelenija Sobstv. E. I. V. Kanceljarii, vol. 23.

- Raev, M. (2025). Leo Pasvolsky's ideas and role before and during WWII in the founding of the International Monetary Fund. *In The tenth annual scientific conference of the Monetary and Economic Research Center (MRC)* (pp. 7-19). Monetary and Economic Research Center. <https://mrcenter.info/Doc/Books/Conference%20proceedings%202024.pdf>
- Russian refugee and war relief. (1917, April 11). *The Evening World*, 15. <https://www.newspapers.com/article/the-evening-world-clara-pasvolsky-1917/19067955/>
- Ryzhkov, V. (2012). Statut OON maie ukrainski koreni [The UN Charter has Ukrainian roots]. *Den*. <https://day.kyiv.ua/article/cuspilstvo/statut-oon-maye-ukrayinski-koreni>
- Schlesinger, S. (2003). *Act of creation: The founding of the United Nations*. Westview Press. https://archive.org/details/actofcreationfou00schl_0/mode/2up
- Shpak, V. (22.08.2018) Avtor statutu OON [Author of the UN Charter]. *Uriadovyi kurier*. <https://ukurier.gov.ua/uk/news/avtor-statutu-oon/>
- The Valentine Pasvolsky Collection (n.d.). *Heritage Auctions*. <https://www.ha.com/information/valentine-pasvolsky-collection.s>
- Tocelebrate King Albert's birthday. (1920, April 2). *Los Angeles Herald*, 45 (131), 8. <https://cdnc.ucr.edu/?a=d&d=LAH19200402.2.299>
- Trykhrest, M. (1962). Amerykanska Kerenshchyna [American Kerenshchyna]. *Vyzvolnyi shliakh*, 3 (173), 239-255. <https://diasporiana.org.ua/wp-content/uploads/books/17616/file.pdf>
- U.S. Census Bureau (1920). Fourteenth Census of the United States, 1920: New Jersey (Image Group No. 004966394). National Archives and Records Administration. *FamilySearch*. <https://www.familysearch.org/ark:/61903/3:1:33SQ-GRX7-KWL?lang=uk>
- U.S. Census Bureau. (1920). United States Census, 1920. National Archives and Records Administration. *FamilySearch*. <https://www.familysearch.org/ark:/61903/3:1:33S7-9RX7-VLJ?view=explore&lang=uk&groupId=TH-1951-22925-343-34>
- U.S. Department of State. (1915, April). Passport applications: Cert. no. 54901-55554 (NARA Series M1490, Roll 242). United States, Passport Applications, 1795-1925. National Archives and Records Administration. *FamilySearch*. <https://www.familysearch.org/ark:/61903/3:1:3QS7-L9X7-Z42?view=explore>
- U.S. Department of State. (1918). Passport applications: Cert. no. 51250-51498 (NARA Series M1490, Roll 652). United States, Passport Applications, 1795-1925. National Archives and Records Administration. *FamilySearch*. <https://www.familysearch.org/ark:/61903/3:1:3QS7-G9X3-SW9K?view=explore>
- U.S. Enlisted and Officer Muster Rolls and Rosters, 1916-1939. St. Louis, Missouri. United States. Army. Adjutant General; United States. National Archives and Records Administration, St. Louis. *FamilySearch*. <https://www.familysearch.org/ark:/61903/3:1:3QHV-F3Z7-ZT45?view=explore>
- U.S. Immigration and Naturalization Service. (1905). Passenger and crew lists, New York, passenger arrival lists (Ellis Island), 1892-1925 (Vols. 1284-1285; NARA Series T715, Roll 606). National Archives and Records Administration. *FamilySearch*. <https://www.familysearch.org/ark:/61903/3:1:33SQ-G1XM-BT4?view=explore>
- U.S. Immigration and Naturalization Service. (1913, July 9). Passenger arrival lists, New York (NARA Series T715, Roll 2126). National Archives and Records Administration. *FamilySearch*. <https://www.familysearch.org/ark:/61903/3:1:3Q9M-C9T6-HYSK?view=explore>
- U.S. Selective Service System. (1918, April 1). United States World War I draft registration cards, 1917-1918: Valentine Mikhailovich Pasvolsky (New Jersey, Bergen County no. 5, A-Q) [Draft registration card]. National Archives and Records Administration. *FamilySearch*. <https://www.familysearch.org/ark:/61903/1:1:KZJC-QK5>
- U.S. Social Security Administration. (1973, October). United States, Social Security death index: Entry for Elaine Elnett. National Technical Information Service. *FamilySearch*. <https://familysearch.org/ark:/61903/1:1:JKLH-JJ6>
- U.S. Veterans Administration. (n.d.). United States, Veterans Administration master index, 1917-1940: Parker, John Melvin - Patterson, Arthur. National Archives and Records Administration. *FamilySearch*. <https://www.familysearch.org/ark:/61903/3:1:3Q9M-C3MS-8SM1-C?view=explore>
- United States, World War I draft registration cards, 1917-1918: New Jersey: Bergen County, no. 4, V-Z; no. 5, A-Q (NARA Microfilm Publication M1509). U.S. Selective Service System. (1917-1918). National Archives and Records Administration. *FamilySearch*. <https://familysearch.org/ark:/61903/3:1:33S7-9BR8-YV3?cc=1968530&wc=9FHD-SP8%3A928311801%2C928413501>
- United States. District Court (California: Southern District: Central Division). (1915-1930). California, United States (Image Group Number: 004640811). Los Angeles Regional Archives Branch, National Archives and Records Service. *FamilySearch*. <https://www.familysearch.org/ark:/61903/3:1:939N-X4RX-H?view=explore>
- University Settlement Society of New York. (1909). Report of the University *Settlement Society of New York*.
- Valentine Mikhailovich Pasvolsky (1898-1980) (Memorial no. 192166157). [Cemetery entry]. George Washington Memorial Park, Paramus, NJ. *Find a Grave*. https://www.findagrave.com/memorial/192166157/valentine_mikhailovich-pasvolsky
- Valentine Mikhailovich Pasvolsky. United States, World War I draft registration cards, 1917-1918 (New Jersey: Bergen County no. 5, A-Q; Image 4976 of 5296). U.S. Selective Service System. (1917-1918). *FamilySearch*. <https://www.familysearch.org/ark:/61903/1:1:KZJC-QK5>
- Valentine Pasvolsky (1898-1980) (GNY6-673). Family tree profile. *FamilySearch*. (n.d.). <https://www.familysearch.org/uk/tree/person/details/GNY6-673>
- Valentine Pasvolsky, ex-engineer, nationally recognized numismatist. (1980, July 3). *Asbury Park Press*, 25. <https://www.newspapers.com/article/asbury-park-press-valentine-pasvolsky-19/19068623/>
- Vejnbaum, M. E. (24.04.1960). Pyatdesyat let: nemnozhko istorii, nemnozhko vospominanij... [Fifty Years: A Bit of History, A Bit of Nostalgia...] *Novoe Russkoe Slovo*, p. 9. <https://nrslovo.com/arkhiv/item/2829-pyatdesyat-let-nemnozhko-istorii-nemnozhko-vospominanij>